

Sygn. akt III AUa 958/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2013 r. w Szczecinie

sprawy C. K.

przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w S.

o prawo do wojskowej renty inwalidzkiej

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 15 października 2012 r. sygn. akt VI U 1195/12

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak

III A Ua 958/12

Uzasadnienie:

Decyzją z dnia 22 lutego 2012 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S. unieważnił decyzję wojskowego organu rentowego z dnia 27 listopada 2001 r. o zmianie wysokości wojskowej renty inwalidzkiej dla C. K. oraz wstrzymał z dniem 1 marca 2012 r. wypłatę tego świadczenia ubezpieczonemu wskazując, że w chwili wydania decyzji z dnia 27 listopada 2001 r. C. K. w ogóle nie przysługiwało już prawo do wojskowej renty inwalidzkiej, tym bardziej więc brak było podstaw do zmiany jej wysokości.

W odwołaniu od powyższej decyzji C. K. wniósł o uchylenie i unieważnienie decyzji z dnia 22 lutego 2012 r. oraz o przywrócenie prawa do wojskowej renty inwalidzkiej z dniem 1 marca 2012 r. Dodatkowo ubezpieczony wniósł

o przeliczenie wojskowej renty inwalidzkiej i wznowienie jej wypłaty od 1 marca 2012 r. podnosząc, że prawo do wojskowej renty inwalidzkiej nabył ponad 21 lat temu (jego inwalidztwo istnieje od 11 grudnia 1990 r.)

W odpowiedzi na odwołanie wojskowy organ rentowy wniosł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 15 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził brak podstaw do unieważnienia decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w S. z dnia 27 listopada 2001 r. oraz do wstrzymania z dniem 1 marca 2012 r. C. K. wypłaty wojskowej renty inwalidzkiej (punkt I), a nadto przekazał Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w S. do rozpoznania zawarty w odwołaniu wniosek C. K. o dokonanie przeliczenia wojskowej renty dla pierwszej grupy inwalidzkiej i wznowienie jej wypłaty od dnia 1 marca 2012 r. (punkt II).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

C. K. ma ustalone od dnia 1 grudnia 1987 r. prawo do emerytury wojskowej. Wysokość należnej ubezpieczonemu emerytury od dnia 1 października 1990 r. wynosiła 627,30 zł.

W dniu 11 grudnia 1990 r. C. K. złożył w wojskowym organie rentowym wniosek o skierowanie go na badanie lekarskie w celu ustalenia grupy inwalidzkiej. Orzeczeniem z dnia 18 stycznia 1990 r. Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska uznała C. K. za niezdolnego do służby wojskowej. Rozpoznając u ubezpieczonego cukrzycę typu II, zaliczyła go do trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia od 11 grudnia 1990 r.; nie stwierdzono jednak związku rozpoznanych schorzeń ze służbą wojskową.

W dniu 14 lutego 1991 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie mu prawa do renty inwalidzkiej jako świadczenia korzystniejszego od emerytury.

Organ rentowy uwzględnił wniosek ubezpieczonego i przyznał mu od dnia 11 grudnia 1990 r. zamiast emerytury prawo do renty inwalidzkiej jako świadczenie korzystniejsze. Wysokość renty została ustalona na dzień 11 grudnia 1990 r. na kwotę 724.700 zł, a od dnia 1 stycznia 1991 r. na kwotę 947.700 zł (emerytura wynosiła odpowiednio 627.100 zł w grudniu 1990 r. i 820.000 zł od stycznia 1991 r.). Od dnia 1 grudnia 1993 r. wysokość renty inwalidzkiej należnej ubezpieczonemu wynosiła 1.695.500 zł.

W dniu 21 stycznia 1994 r. ubezpieczony został poddany badaniu kontrolnemu przez komisję lekarską. Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska ponownie zaliczyła go wówczas do trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia od 11 grudnia 1990 r.

W związku z wejściem w życie nowej ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin organ rentowy dokonał ponownego obliczenia wysokości przysługujących ubezpieczonemu świadczeń. Zrewaloryzowana emerytura od 1 marca 1994 r. wyniosła 3.258.780 zł, od dnia 1 czerwca 1994 r. 3.892.251 zł. Zrewaloryzowana renta inwalidzka III grupy inwalidów od 1 marca 1994 r. wyniosła 2.239,71 zł.

Po dokonaniu rewaloryzacji świadczeniem korzystniejszym dla ubezpieczonego okazało się świadczenie emerytalne. W związku z powyższym organ rentowy od 1994 roku wznowił wypłatę ubezpieczonemu emerytury wojskowej jako świadczenia korzystniejszego.

Od dnia 1 czerwca 2001 r. wysokość emerytury należnej ubezpieczonemu wynosiła 953,87 zł.

W dniu 13 czerwca 2001 r. do organu rentowego wpłynął wniosek ubezpieczonego o skierowanie go na badanie lekarskie w związku z pogorszeniem stanu zdrowia. Orzeczeniem z dnia 17 października 2001 r. Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska stwierdziła pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonego. Komisja wskazała, że ubezpieczony jest trwale niezdolny do służby wojskowej, przy czym w okresie od dnia 11 grudnia 1990 r. do 31 sierpnia 2001 r. jego stan zdrowia pozwalał na zaliczenie go do III grupy inwalidów, natomiast od 1 września 2001 r. - do II grupy inwalidów

z ogólnego stanu zdrowia z uwagi na rozpoznanie cukrzycy typu II z retinopatią i polineuropatią cukrzycową. Nie stwierdzono związku rozpoznanych schorzeń ze służbą wojskową.

Decyzją z dnia 27 listopada 2001 r. o zmianie wysokości wojskowej renty inwalidzkiej organ rentowy dokonał przeliczenia przysługującego ubezpieczonemu prawa do renty w związku z zaliczeniem C. K. do II grupy inwalidów. Po podwyższeniu wysokość renty inwalidzkiej wyniosła od 1 grudnia 2001r. 1.147,27 zł.

Organ rentowy wznowił wypłatę ubezpieczonemu renty inwalidzkiej jako świadczenia korzystniejszego od emerytury.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że organ rentowy w niniejszym postępowaniu stał na stanowisku, że począwszy od daty wejścia w życie nowej ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, C. K. w ogóle nie służyło prawo do wojskowej inwalidzkiej renty. Powoływał się przy tym na brak w nowej ustawie regulacji pozwalającej na przyznanie prawa do takiej renty osobom, których inwalidztwo powstało w okresie innym niż wskazany w jej art. 19. Powyższy pogląd – w odniesieniu do tej konkretnej sytuacji – Sąd Okręgowy uznał jednak za błędny.

W pierwszej kolejności sąd pierwszej instancji podkreślił, że co do zasady podziela twierdzenia organu rentowego, iż aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin przewiduje możliwość przyznania wojskowej renty inwalidzkiej wyłącznie żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który stał się inwalidą wskutek stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu: w czasie pełnienia służby albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie; ewentualnie w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli inwalidztwo jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej (art. 19). Sąd podzielił również ustalenia wojskowego organu rentowego, że ubezpieczony nie spełnia warunków do przyznania wojskowej renty inwalidzkiej określonych w przepisie art. 19 aktualnej ustawy, gdyż jego inwalidztwo nie powstało w okresach wskazanych w tym przepisie (jest inwalidą od 11 grudnia 1990 r.), a co więcej - jego inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową. Sąd Okręgowy uznał jednak, że w analizowanym stanie faktycznym okoliczności te pozostawały bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję, nie dostrzegł bowiem, że stosownie do treści przepisu art. 53 ust. 1 pkt 1 aktualnie obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, osobom którym w dniu wejścia w życie ustawy przysługują emerytury i renty na podstawie przepisów dotychczasowych, wysokość tych świadczeń ustala się na nowo z urzędu, według zasad określonych w ustawie, z tym że emerytury i renty, do których prawo ustalono na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się emeryturami i rentami w rozumieniu ustawy.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w niniejszym postępowaniu bezspornym pozostawało, iż ubezpieczonemu w dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy przysługiwało prawo do wojskowej renty inwalidzkiej ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych - ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Od dnia 11 grudnia 1990 r. organ rentowy, na podstawie art. 20 wskazanej ustawy, przewidującego możliwość przyznania renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową emerytowi na jego wniosek zamiast emerytury, jeżeli emeryt stał się inwalidą w innym czasie lub z innych przyczyn niż określone w art. 16, przyznał wszak C. K. zamiast emerytury prawo do renty inwalidzkiej. Tym samym w analizowanym postępowaniu - w świetle brzmienia art. 53 ust.1 pkt 1 aktualnie obowiązującej ustawy emerytalnej - uznać należało, że skoro ubezpieczonemu w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. poza emeryturą wojskową przysługiwała wojskowa renta inwalidzka, do której prawo ustalono na podstawie przepisów dotychczasowych, stała się ona rentą w rozumieniu nowej ustawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego bez znaczenia pozostaje przy tym to, że prawo do renty zostało ubezpieczonemu przyznane na podstawie przepisu, który nie znajduje odpowiednika w aktualnie obowiązującej ustawie. Podkreślenia bowiem wymaga, że wskazany przepis art. 53 ust. 1 pkt 1 aktualnej ustawy ogólnie odnosi się do osób, którym przed dniem

26 lutego 1994 r. przysługiwało prawo podmiotowe do świadczenia z zaopatrzenia wojskowego nabyte na podstawie dotychczasowych przepisów, nie wskazując, że pod pojęciem dotychczasowych przepisów ewentualnie należałoby rozumieć wyłącznie te dotychczasowe przepisy, które zostały inkorporowane do nowej ustawy. Przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, na podstawie których ubezpieczony nabył prawo do renty rodzinnej przewidywały dwa sposoby nabycia prawa do wojskowej renty inwalidzkiej. Pierwszy uregulowany był w art. 16, który umożliwiał nabycie prawa do wojskowej renty inwalidzkiej żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który stał się inwalidą z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej albo w ciągu 18 miesięcy po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli inwalidztwo jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie pełnienia służby wojskowej, albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli inwalidztwo jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej. Drugi z kolei, uregulowany w art. 20, przewidywał możliwość przyznania renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową emerytowi na jego wniosek zamiast emerytury, jeżeli emeryt stał się inwalidą w innym czasie lub z innych przyczyn niż określone w art. 16. Ubezpieczony przed dniem wejścia w życie nowej ustawy dotyczącej zasad nabywania emerytur przez żołnierzy zawodowych nabył prawo do renty na podstawie art. 20 ustawy z 1972 r., będącej niewątpliwie „dotychczasowymi przepisami regulującymi zasady nabywania prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych”; w konsekwencji sąd meriti uznał, że zastosowanie do jego sytuacji znajdował art. 53 ust. 1 pkt 1 aktualnie obowiązującej ustawy emerytalnej, tj. że dotychczas przysługująca mu renta stała się rentą w rozumieniu przepisów nowej ustawy.

Następnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że z ustaleń faktycznych wynika, iż renta była ubezpieczonemu wypłacana zamiast emerytury do dnia wejścia w życie przepisów nowej ustawy, gdyż od dnia 1 marca 1994 r. organ rentowy wznowił ubezpieczonemu wypłatę emerytury. Okoliczność ta nie świadczy jednak o tym, że z dniem 1 marca 1994 r. ustało prawo ubezpieczonego do renty. Okoliczność taka nie wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego. Po pierwsze, trzeba bowiem zwrócić uwagę, że w dniu 1 marca 1994 r. ubezpieczony nadal pozostawał niezdolny do służby wojskowej z uwagi na swój stan zdrowia. Wynikało to wprost z treści orzeczenia Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej z dnia 21 stycznia 1994 r. Po przeprowadzeniu badania kontrolnego w styczniu 1994 r. Komisja uznała, że ubezpieczony nadal zalicza się do trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia. Po drugie, sam organ rentowy przyznał, że z dniem 1 marca 1994 r. wstrzymał wypłatę renty nie z uwagi na uznanie, że renta ubezpieczonemu już nie przysługuje, ale wyłącznie wobec ustalenia, że od tego dnia świadczeniem korzystniejszym dla ubezpieczonego będzie świadczenie emerytalne (pismo z dnia 25 września 2012 r.). Mianowicie organ rentowy wskazał, że po dokonaniu rewaloryzacji przysługujących ubezpieczonemu świadczeń ustalił, że od 1 marca 1994 r. zrewaloryzowana renta inwalidzka III grupy inwalidów wyniosłaby 2.239,71 zł, natomiast zrewaloryzowana emerytura wyniosła 3.258,78 zł.

Mając na uwadze powyższe, sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że w świetle przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (zarówno poprzednich - art. 65 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r., jak i aktualnych - art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r.), w razie zbiegu prawa do emerytury i renty przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń, a mianowicie świadczenie wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Po rewaloryzacji świadczeniem korzystniejszym dla ubezpieczonego okazało się świadczenie emerytalne i właśnie z tego względu (tylko z tego powodu) organ rentowy od 1994 roku wznowił wypłatę ubezpieczonemu emerytury wojskowej jako świadczenia korzystniejszego. Nie pozbawił go przy tym prawa do renty, które nadal ubezpieczonemu przysługiwało, tyle że nie było realizowane, z uwagi na niekorzystną wysokość świadczenia.

Z kolei odnosząc się do unieważnionej obecnie decyzji Dyrektora WBE z dnia 27 listopada 2001 r., Sąd Okręgowy zaznaczył, że została ona wydana w związku z pogorszeniem się stanu zdrowia ubezpieczonego i zaliczeniem go do drugiej grupy inwalidów. Świadczenie rentowe należne ubezpieczonemu jako inwalidzie takiej grupy okazało się bowiem wówczas wyższe od wypłacanej emerytury. Decyzja ta nie była jednak w żadnej mierze decyzją przyznającą prawo do renty inwalidzkiej, bowiem w dniu jej wydania prawo takie ubezpieczonemu już przysługiwało, jako przyznane na mocy przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych

i ich rodzin, nadal ważne z mocy przepisu przejściowego art. 53 ust. 1 nowej ustawy emerytalnej, a jedynie czasowo nie wypłacane jako mniej korzystne od przysługującego ubezpieczonemu równolegle świadczenia emerytalnego. Na mocy decyzji z dnia 27 listopada 2001 r. organ rentowy dokonał więc wyłącznie nowego ustalenia wysokości całej przysługującej ubezpieczonemu renty inwalidzkiej, w związku z pogorszeniem się stanu jego zdrowia. Postępowanie organu rentowego było więc w pełni zgodne z przepisami, w tym zwłaszcza przy uwzględnieniu treści art. 53 ust. 1 pkt 1 nowej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że brak było obecnie podstaw do stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 27 listopada 2001 r., decyzja ta była bowiem prawidłowa.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe rozważania, sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie I. wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził brak podstaw do unieważnienia decyzji z dnia 27 listopada 2001 r. Dyrektora WBE w S. oraz do wstrzymania z dniem 1 marca 2012 r. C. K. wypłaty wojskowej renty inwalidzkiej.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią przepisu art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu. Skoro ubezpieczony wniósł dodatkowo o dokonanie przeliczenia wojskowej renty dla pierwszej grupy inwalidzkiej i wznowienie jej wypłaty od dnia 1 marca 2012 r., a wniosek ten nie był dotychczas rozpoznany przez organ rentowy, na mocy powyższego przepisu sąd pierwszej instancji orzekł jak w punkcie II. sentencji wyroku.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodziło się Wojskowe Biuro Emerytalne, które działając przez pełnomocnika w wywiedzionej apelacji zarzuciło mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego tj. art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (j. t. Dz. U. z 2004 r., nr 8, poz. 66 ze zm.) poprzez przyjęcie, że na podstawie tego przepisu rentą w rozumieniu tej ustawy była renta ustalona na podstawie art. 20 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r., nr 29, poz. 139) mimo, że prawo do tego świadczenia nabywał emeryt wojskowy nie spełniający warunków określonych w art. 16 tej ustawy;
- 2) błędne ustalenie w zakresie stanu faktycznego sprawy poprzez uznanie, że emeryt wojskowy mający ustalone na jego wniosek prawo do renty inwalidzkiej na podstawie art. 20 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin jest rencistą wojskowym w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 tej ustawy co miało wpływ na rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości,
- ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,
 - zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, gdyż jego zdaniem ubezpieczony zaliczony do grupy inwalidzkiej w czasie obowiązywania ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, u którego inwalidztwo powstało w okresie innym niż wymienione w art. 16 tej ustawy nie był rencistą w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy.

Przytaczając treść art. 16 wskazanej wyżej ustawy skarżący zaznaczył, że inwalidztwo powstało u ubezpieczonego po upływie 4 lat, 1 miesiąca i 5 dni po zwolnieniu go z zawodowej służby wojskowej. Ustawa z dnia 16 grudnia

1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w art. 20 stanowiła, że rentę inwalidzką z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową przyznaje się emerytowi na jego wniosek zamiast emerytury, jeżeli stanie się on inwalidą w innym czasie lub z innych przyczyn niż określone w art. 16. Apelujący wyjaśnił, że przepis art. 20 stosowało się do emeryta, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów, lecz nie spełniał warunków do wojskowej renty inwalidzkiej określonych w art. 16. Na podstawie tego przepisu mogła nastąpić, na wniosek emeryta jedynie zamiana emerytury na rentę inwalidzką. Przyznana mogła zostać tylko renta inwalidzka z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową, nawet jeżeli inwalidztwo zostało orzeczone jako pozostające w związku z tą służbą. Emeryt wojskowy pobierający rentę inwalidzką na podstawie art. 20 nie był rencistą wojskowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. gdyż nie był uprawniony do samoistnej renty inwalidzkiej. Mimo przyznania renty zachowywał on legitymację emeryta wojskowego i nie otrzymywał legitymacji rencisty wojskowego. W decyzji o przyznaniu tej renty podkreślano podstawę prawną jej przyznania tj. art. 20 ustawy. Zapis art. 20 umożliwiał emerytowi wyłącznie na jego wniosek pobieranie renty inwalidzkiej wtedy, gdy został zaliczony do jednej z grup inwalidztwa, a nie spełniał warunków do nabycia renty inwalidzkiej na podstawie art. 16 ustawy.

W tym stanie rzeczy, zdaniem apelującego, nie można zgodzić się ze stanowiskiem sądu pierwszej instancji przedstawionym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że renta inwalidzka przyznana na podstawie art. 20 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin zgodnie z art. 53 ust. 1 stała się rentą w rozumieniu przepisów tej ustawy. Rentami w rozumieniu tego przepisu stały się renty przyznane na podstawie art. 16 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Tym samym decyzja organu rentowego z dnia 27 listopada 2001 r. o zmianie wysokości wojskowej renty inwalidzkiej była błędna, bowiem ubezpieczony w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. był emerytem, i inwalidą wojskowym bez prawa do renty inwalidzkiej.

Dalej skarżący podniósł, że zrównanie rent przyznanych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. z rentami przyznanymi emerytom zaliczonym do jednej z grup inwalidów a nie spełniającym warunków określonych w tym artykule nie tylko byłoby niesprawiedliwe ze społecznego punktu widzenia, ale także niezgodne z zapisami art. 2 i 32 Konstytucji RP. Emeryci wojskowi bowiem, którzy w czasie obowiązywania tej ustawy zostali zaliczeni do jednej z grup inwalidztwa, ale nie wystąpili z wnioskiem o przyznanie im i wypłatę zamiast emerytury renty inwalidzkiej na podstawie art. 20, po wejściu w życie nowej ustawy emerytalnej nie nabywali prawa do renty inwalidzkiej w przypadku zaliczenia ich do wyższej grupy inwalidztwa. Po wejściu w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. prawo do renty inwalidzkiej nabywały wyłącznie te osoby, które spełniały warunki określone w jej art. 19. Przepis ten zawierał zapisy takie jak art. 16 ustawy wcześniejszej.

Mając na uwadze powyższe, apelujący stwierdził, że uznanie ubezpieczonego za rencistę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin jest niezgodne z ustalonym stanem faktycznym i prawnym, zaś przyjęcie, że renta inwalidzka nabyta przez niego na podstawie art. 20 tej ustawy po wejściu w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin stała się rentą w rozumieniu tej ustawy stanowi naruszenie jej art. 53 ust. 1 pkt 1.

W odpowiedzi na apelację C. K. wniósł o jej oddalenie w całości, o ponowne przeliczenie wojskowej renty dla pierwszej a nie drugiej grupy inwalidzkiej i wypłatę tego świadczenia od 1 marca 2012 r. oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Zdaniem ubezpieczonego Sąd Okręgowy prawidłowo zinterpretował i zastosował przepisy prawa, a także kompleksowo ocenił dowody zgromadzone w sprawie. Zatem wyrok powinien być utrzymany w mocy a apelacja organu oddalona, gdyż w przedmiotowej sprawie nie doszło do naruszenia prawa materialnego, jak utrzymuje organ rentowy. Ubezpieczony podniósł, że w przedmiotowej sprawie ma zastosowanie art. 110 k.p.a., zgodnie z którym WBE jest decyzją związane od chwili jej doręczenia, tj. od 27 listopada 2001 r., a ponadto za ochroną nabytych praw i utrzymaniem w mocy tej decyzji przemawiają również zasady współżycia społecznego, o czym mowa w art. 58 § 2 k.c., a także zasada nie działania prawa wstecz określona w art. 3 k.c. zabraniająca stosowania nowych przepisów do

zdarzeń, które miały miejsce przed wejściem w życie tych przepisów, i z którymi prawo nie wiązało dotąd skutków prawnych przewidzianych tymi normami.

Jednocześnie ubezpieczony podniósł, że po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 27 listopada 2001 r. nie było nowych dowodów ani nie ujawniono nieuwzględnionych poprzednio okoliczności, a uznane, poprzednio za wiarygodne dowody dawały podstawy do przyznania tego prawa.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja wojskowego organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi zdaniem Sądu Apelacyjnego do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia i rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne, co czyni zbytecznym ich ponowne szczegółowe przytaczanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303).

Istotę sporu w sprawie, stanowi rozstrzygnięcie, czy ubezpieczonemu, który będąc emerytem wojskowym nabył prawo do wojskowej renty inwalidzkiej na podstawie art. 20 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, po wejściu w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zachował prawo do wojskowej renty inwalidzkiej. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że na podstawie art. 53 ust. 1 pkt. 1 ustawy z 1993 r. C. K. zachował prawo do dotychczas wypłacanej wojskowej renty inwalidzkiej. Poparcie tego stanowiska znajduje się w ust. 3 art. 53, który stanowi, że jeżeli kwota emerytury lub renty ustalona w myśl ust. 1 byłaby niższa od kwoty świadczenia przysługującego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy, zachowuje się świadczenie w dotychczasowej wysokości do czasu, gdy jego wymiar, ustalony w myśl ust. 1 z uwzględnieniem ust. 4 i 5, przekroczy kwotę dotychczasowego świadczenia. Zatem okoliczność, że na skutek zmiany przepisów świadczeniem korzystniejszym (na dzień wejścia w życie ustawy z 1993 r.) dla ubezpieczonego była wojskowa emerytura, nie doprowadziła do wygaśnięcia prawa do wojskowej renty inwalidzkiej, bowiem nie ustały przesłanki jej przyznania, a jedynie spowodowała zawieszenie jej wypłaty.

Ustawodawca wprowadzając ustawę z 1993 r. jednoznacznie wskazał, że osobom, którym w dniu wejścia w życie ustawy przysługują emerytury i renty na podstawie przepisów dotychczasowych, wysokość tych świadczeń ustala się na nowo z urzędu, według zasad określonych w ustawie, z tym że emerytury i renty, do których prawo ustalono na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się emeryturami i rentami w rozumieniu ustawy (art. 53 ust. 1 pkt. 1). W przywołanym przepisie ustawodawca wskazuje na renty, które przysługują na podstawie przepisów dotychczasowych, nie dokonując żadnego rozróżnienia przy uwzględnieniu podstawy przyznania tego świadczenia (czy nastąpiło to na podstawie art. 16 czy art. 20 ustawy z 1972 r.). Dlatego sąd odwoławczy podziela pogląd sądu pierwszej instancji, że przepis art. 53 ust. 1 pkt. 1 ma zastosowanie do wojskowej renty inwalidzkiej przyznanej ubezpieczonemu na podstawie art. 20 ustawy z 1972 r. Zatem brak podstaw do stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 27 listopada 2001 r. i zawieszenia ubezpieczonemu prawa do wypłaty wojskowej renty inwalidzkiej (jako świadczenia korzystniejszego od pobieranej emerytury wojskowej).

Odnośnie zarzutu, że C. K. nie jest rencistą wojskowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt. 4 i ust. 3 ustawy z 1972 r. podnieść należy, iż zarówno ustawa z 1972 r., jak i obecnie obowiązująca ustawa z 1993 r. nie wyłączają ustalenia, że jedna osoba może być i emerytem wojskowym i rencistą wojskowym, a wręcz przewidując taką sytuację określają wpływ takiego ustalenia na wysokość otrzymywanego świadczenia (art. 36 i 37 ustawy z 1972 r. i art. 42 ustawy z 1993 r.).

Za przyjętym przez sądy sposobem interpretacji art. 53 ust.1 pkt. 1 ustawy z 1993 r. przemawia również okoliczność, że ustawodawca nie przewidział weryfikacji dotychczas ustalonego prawa do wojskowej renty inwalidzkiej w związku z wejściem w życie ustawy.

Wbrew stanowisku skarżącego powyższe rozważania i przyjęte stanowisko nie stanowi naruszenia art. 2 czy 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. C. K. na podstawie art. 20 ustawy z 1972 r., czyli zgodnie z obowiązującymi przepisami, miał prawo wyboru świadczenia i takiego wyboru dokonał. Konsekwencje tego wyboru na skutek decyzji ustawodawcy zawartej w art. 53 ust. 1 pkt. 1 ustawy z 1993 r. zachowują swoją aktualność. Prawo dokonania wyboru nie oznacza takiego obowiązku. Zatem okoliczność, że inne osoby, które nie skorzystały tak jak ubezpieczony z przysługującego uprawnienia na podstawie art. 20 ustawy z 1972 r. i po wejściu w życie ustawy z 1993 r. już nie mogą stać się rencistami wojskowymi bez spełnienia warunków określonych w art. 19 tej ustawy, nie może prowadzić do uznania, że orzeczenie jest niesprawiedliwe ze społecznego punktu widzenia i narusza zasadę równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji), czy zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał zarzuty naruszenia prawa materialnego i procesowego za nieuzasadnione i dlatego apelację Wojskowego Biura Emerytalnego oddalił w całości na podstawie art. 385 k.p.c.

SSO del. Beata Górska SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak